

Fattigdom driver kvinnor till gatan

Pandemin har slagit hårt mot kvinnor som säljer sex på gatan. Många tjänar så lite att de knappt har mat för dagen – men ska ändå försörja barn i hemlandet. Det vet volontärerna i Rosenlundstödet som möter prostituerade kvinnor i Göteborg.

Volontärerna är välkomna ute på gatorna, de känner vid det här laget många av kvinnorna. Samtalen sker på skraltig engelska eller med kroppsspråk.

– De blir oftast glada, de flesta vet vilka vi är. Det finns kvinnor vi alltid träffar och som vi känner väl. När det kommer nya kvinnor till stan har de ofta hört talas om oss, säger Izabella Bergenrot som har varit volontär i drygt två år.

Kvinnorna kommer oftast från andra EU-länder som Rumänien eller Bulgarien. De får in lite pengar, åker sedan hem några månader och kommer tillbaka igen. Många är hemlösa, sover ute eller är inneboende i tredje eller fjärde hand.

Nyttillkomna kvinnor söker sig till Rosenlund eftersom de vet att här pågår sexhandel. Det händer att det blir konflikter mellan kvinnorna, men oftast håller de ihop och hjälper varann, tipsar om boenden eller om obehagliga sexköpare.

– Det är viktigt för dem att ha en gemenskap och inte vara ensamma på gatan, de håller ihop för trygghetens skull, berättar Izabella Bergenrot.

Pandemin har gjort situationen för kvinnorna än svårare. Det är inte så mycket folk i rörelse i nöjeslivet, vilket gör det otryggare. Det är också färre sexköpare ute, de kan inte längre gömma sig i mängden utan blir mer synliga. Kvinnorna tjänar mindre och måste sänka sina priser för att få kunder.

De är också extra utsatta för smitta eftersom de säljer sex i

en intim situation, och för att de bor under osäkra förhållanden ihop med andra människor.

– Kvinnorna är desperata, de är fattigare än någonsin. De har svårt få ihop till mat och försörjer ofta hela familjer i sina hemländer. Jag börjar undra om gränsen är nådd så att det inte längre lönar sig att komma hit. Men möjligheten till försörjning är ännu sämre där, och särskilt om man är rom, säger Maria Melkersson som var med och startade Rosenlundstödet för åtta år sedan.

Kvinnorna kommer tillbaka hit år efter år. Det finns kvinnor som hon träffade för första gången 2013 och som fortfarande kommer hit. Hon menar att de känner en sorts trygghet här.

Pandemin har gjort att polisen haft mer tid över för tillslag mot sexköpare eftersom alla stora evenemang är inställda. Men det har främst skett utanför lägenheter, polisen rör sig visserligen i Rosenlund men gör sällan större tillslag där.

Maria Melkersson konstaterar att det är svårt att ta någon på bar gärning på gatan för att kunna bevisa sexköp. Medan män som åker fast på löpande band utanför ett lägenhetskomples ofta erkänner direkt utan bevisning och tar böterna för att snabbt kunna smita iväg.

Volontärerna stöter då och då på hallickar, men det är ganska sällan numera.

– När vi startade 2013 såg vi ofta hallickar på gatan, nu gör vi det bara ibland. Bland de kvinnor som vi känner väl är det flera som mig veterligen inte har någon hallick på plats, säger Maria Melkersson.

Även om hon konstaterar att det kan vara en gränsdragning vad en hallick är. Hur ska man till exempel se på en make eller föräldrar där man delar på förtjänsten inom familjen?

De flesta av kvinnorna i Rosenlund säljer inte sex för att finansiera missbruk, utan drivs av fattigdom. Volontärerna har presentkort på mat från en butik i området att dela ut och det har varit extra välkommet under coronan. Men ett byråkratiskt problem är att de av skattemässiga skäl måste få tillbaka

kvitton av kvinnorna.

Kylan har också varit särskilt sträng den här vintern och kyrkornas initiativ med nattöppet har varit ett välkommet alternativ.

Många av kvinnorna har problem med återkommande infektioner och könssjukdomar. De har möjlighet att få kostnadsfri vård vid den sexualmedicinska mottagningen Pilen och volontärerna kan följa med dem eller hjälpa till att boka tid. Dit eller till andra instanser i samhället.

– Vi är inga professionella terapeuter som kan erbjuda till exempel samtalshjälp. Det vi kan göra är att ihärdigt finnas där, de kan alltid kontakta oss och de vet att vi kommer varje fredagsnatt. Hela grunden i vår organisation är att vi bygger upp relationer med kvinnorna. De anförtror sig till oss och litar på oss.

Även om syftet med volontärernas besök inte främst är att få kvinnor att sluta sälja sex har flera ändå tagit sig ifrån gatan.

– De flesta vill ta sig ur prostitutionen. Det är inte så att det här är deras drömjobb, men de har inga andra möjligheter. Maria Melkersson berättar om tre kvinnor som hade bestämt sig för att samtidigt lämna gatan och där volontärerna genom kontakter lyckades ordna arbete på ett städbolag, först på timmar och sedan anställning. Under en längre period gick de in och stöttade ekonomiskt, betalade hyra och såg till att kvinnorna hade mat.

– Det är en lång normaliseringsprocess att lämna gatan och komma in i samhället, att bli en person som betalar hyra och räkningar och får en lön på kontot.

Men Maria Melkersson konstaterar att det krävs ganska lite för att korthuset ska rasa. Det är lätt att falla tillbaka på det man känner till, om inget annat funkar. Nu har flera kvinnor som har klarat sig bra i flera år blivit arbetslösa och hon har kontakt med kvinnor som ringer från andra länder och vill komma tillbaka hit.

– Just nu är desperationen stor, många hör av sig. Men det är inte nu man vill rekommendera någon att komma hit och söka jobb.

Volontärerna är med i ett nätverk med organisationer som stöder prostituerade kvinnor och den stora diskussionen just nu är: vad finns för möjligheter att hitta sysselsättning? Det är en av kärnpunkterna för att kunna lämna gatan.

När Rosenlundstödet startade för åtta år sedan hade en ensam kvinna under en tid nattvandrat i området. Då anslöt en grupp kvinnor som ville hjälpa henne och de bildade en ideell förening. De får ekonomiskt stöd från Göteborgs stad och från privatpersoner och företag som bidrar på olika sätt.

Att vara volontär är inget man kan hoppa på lite då och då när man känner för det, menar Maria Melkersson. Förutom att vara ute på fredagsnätter kan det kan innebära att ta emot ett telefonsamtal av en kvinna som desperat behöver hjälp, en sen kväll när man sitter hemma i soffan.

– Ska man engagera sig hos oss är det på lång sikt och man får vara beredd att ge av sin tid. Jag brukar säga att när du har som mest i ditt liv, med relationer, jobbet eller i skolan – då ska du fortfarande gå ut en till två fredagskvällar i månaden och vara beredd att möta upp även på andra tider.

Det kan vara krävande, särskilt för den som kanske möter utsatta kvinnor även i sitt dagliga arbete. Maria Melkersson är den enda som är kvar från starten och hon tycker att det är bra att hon jobbar med något helt annat till vardags.

– Vi kan erbjuda en tunn axel att luta sig mot när det är riktigt jävligt, men också när det är rätt okej. Jag tror att de skulle säga att vi är som en vän. Helt förutsättningslöst och kravlöst, vad de än har gjort finns vi där, säger Maria Melkersson.

Text: Helena Östlund

Bild: Anna Rehnberg

Läs mer:

rosenlundstodet.se

Läs också :

[Lång väg ut ur sexuell exploatering](#)